

[Forside](#)

[Opgaven](#)

[Ressourcerum](#)

[Trailer](#)

[Vejledning](#)

[Print](#)

Almen studieforberejdelse

Mandag den 25. januar 2016

stx161-AT-25012016

Grænser

Overordnede problemstillinger

Grænser er skillelinjer. Vi sætter, bryder, sprænger, overskrider, forhandler og udforsker grænser. Grænser kan være fysiske, og de kan være mentale. De kan være begrænsende og beskyttende, inkluderende og ekskluderende. Det fører nogle gange til tryghed, andre gange til konflikter og utryghed. Når grænser sættes eller overskrides, udfordres og inspireres vi til at finde innovative løsningsmuligheder.

Grænser som skillelinjer mellem suveræne stater udfordres af nationale, religiøse, kulturelle og etniske forskelle. Kamp om naturens ressourcer har gennem historien medført grænsekonflikter. Staters territoriale grænser kan flyttes eller fastlægges i forbindelse med krige eller ved folkeafstemninger, og globaliseringens dynamik udfordrer de nuværende grænser.

Kyster, bjerge, floder, ørken- og sumpområder udgør naturgeografiske grænser for planter, dyr og mennesker. Ved ændringer i klimatiske og geologiske forhold flyttes grænserne.

Når vi taler sammen, er sproget kulturbærende og grænsesættende. Gennem sproget danner vi grupper med hver vores identitet. I samværet mellem mennesker sætter skrevne og uskrevne regler grænser for adfærd. Det er adfærdsregulering, der binder i kulturel, etisk, religiøs og social grænsesætning. For nogle mennesker er det vanskeligt at holde sig inden for grænserne. Men grænserne har gennem historien været og er stadig under forandring. Hvad der var tilladt i går, er forbudt i morgen – eller omvendt.

Når kunstnere afprøver grænser, er det for at frembringe kunstneriske udtryk med henblik på at skabe ny erkendelse. For mange kunstnere er udfordringen, provokationen og det grænseoverskridende en del af værkets identitet som debatskabende kunst. Publikum engageres til selv at prøve grænser af i forhold til smag, dannelse og politisk og kulturelt ståsted.

Teknologi udvider grænserne for menneskets fysiske formåen og naturens ydeevne. At sprænge grænser for fysisk formåen er ofte et vigtigt incitament inden for idræt og sport. Vi kan endnu ikke leve under vand, svævende i atmosfæren eller i rummet. Men naturvidenskaben og teknologien udvikler teknikker, der rykker grænserne for vores levemuligheder.

Inden for informationsteknologi flytter regnekraft og dataoverførselshastighed grænser for kommunikation og handlemuligheder. I matematik udvikles nye begreber, som bryder med de grænser, man troede logikken satte.

Der er grænser for, hvad vi kan tåle. Indførelse af grænseværdier skyldes ønsket om at beskytte levende organismer mod skadelige biologiske, fysiske og kemiske påvirkninger. Grænseværdier fremkommer på baggrund af naturvidenskabelige observationer og statistiske undersøgelser, men værdierne fastsættes politisk.

Forskning har gennem tiderne brudt grænser for vores erkendelse og gør det fortsat. Udvikling og vækst afhænger af grænseoverskridende ideer og udvikling af nye virksomheder. Innovation er en central kilde til vækst for både samfund og økonomi. Konsekvenserne af denne udvikling giver anledning til debat om grænser for vækst.

Opgave

Du skal vælge opgave A *eller* opgave B.

Opgave A

Du skal undersøge og diskutere en sag, hvor en eller flere grænser eller manglen på grænser er det centrale i sagen.

Du skal anvende viden og metoder fra to fag til din besvarelse af opgaven. Metoderne skal være forskellige, og det ene fag skal være på mindst B-niveau.

Opgave B

Du skal undersøge en sag, hvor en eller flere grænser eller manglen på grænser udgør et problem for noget eller nogen. Du skal udarbejde og vurdere et forslag til en innovativ løsning af problemet.

Du skal anvende viden og metoder fra to fag til din besvarelse af opgaven. Metoderne skal være forskellige, og det ene fag skal være på mindst B-niveau.

USB'en indeholder

- Overordnede problemstillinger og opgaveformuleringer til opgave A og B. Du skal vælge opgave A *eller* opgave B.
- Et ressourcerum, som du med fordel kan orientere dig i for at indkredse den sag, du vil arbejde med. Det er et ressourcerum, der kan hjælpe dig på vej, men du er ikke forpligtet til at bruge det omtalte materiale.
Redaktionen af ressourcerummet er afsluttet 7. december 2015. Efter denne dato kan der være links, der er døde, og titler, der ikke længere er tilgængelige på de steder, der henvises til.

Synopsen

Synopsen skal have et omfang på 3-5 sider, og den skal indeholde:

- titel og angivelse af fagkombination
- problemformulering
- præsentation af de underspørgsmål, der er arbejdet med
- diskussion af, hvilke materialer, metoder og teorier der er relevante i arbejdet med i underspørgsmålene
- konklusioner på arbejdet med de enkelte underspørgsmål
- en sammenfattende konklusion, som er klart relateret til problemformuleringen, herunder formulering af spørgsmål til videre undersøgelse
- litteraturliste
- en perspektivering til studierapporten

Det skal fremgå af synopsen, om du har besvaret opgave A eller B.

Den mundtlige prøve

Prøven består af en præsentation med udgangspunkt i synopsen og en uddybende dialog. I dialogen kan der yderligere stilles spørgsmål med udgangspunkt i din studierapport. Studierapporten skal foreligge ved prøven.

Bedømmelseskriterier

Der gives én karakter på baggrund af den mundtlige præstation. Bedømmelsen er en vurdering af, i hvilket omfang du lever op til de faglige mål for almen studieforberedelse.

Faglige mål

De faglige mål med almen studieforberedelse er, at du skal kunne:

- tilegne dig viden om en sag med anvendelse af relevante fag og faglige metoder
- foretage valg, afgrænsning og præcisering i arbejdet med sagen og på dette grundlag opstille og behandle en problemformulering samt selvstændigt fremlægge resultatet heraf

- perspektivere sagen
- vurdere de forskellige fags og faglige metoders muligheder og begrænsninger i forhold til den konkrete sag
- demonstrere indsigt i videnskabelig tankegang og gøre dig elementære videnskabsteoretiske overvejelser i forhold til den konkrete sag

De ovennævnte krav vedr. synopsis, mundtlig prøve og bedømmelseskriterier gælder både for opgave A og B.